

HALADÁS

(VASUTI FOLYÓIRAT.)

VASUTI SZAK- ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP

A MISKOLCZI MAV. ALTISZTI-KÖR HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A SZERKESZTÉSÉRT FELELŐS:

BANOVITS LÁSZLÓ, segéd-titkár.

Előfizetési ára:

Egész évre ... .. 8 korona
Fél évre ... .. 4 korona
Negyed évre ... .. 2 korona

Szerkesztőség:
Miskolcz, Szemere-utca 26. sz.

Megjelen minden vasárnap.

Balesetbiztosítással:

Egész évre ... .. 14— kor.
Fél évre ... .. 7— kor.
Negyed évre ... .. 3-50 kor.

A balesetbiztosítás (18-tól 60 éves korig)
a »Nemzeti« balesetbiztosító rész-
társ.-nál 3000 koronára halál esetre
és 3000 koronára állandó munka-
képtelenség esetére szól.

A segédfékezők helyzete.

Miskolcz, 1904. november 19.

(§§) A segédfékezők teljesen különleges állással bírnak a m. kir. államvasutak nagy személyzeti létszámában s mondjuk ki mindjárt eleve, hogy ez a különleges állás olyan, mely csöppet sem illik bele a mindenben humanizmusra törekvő intézmény keretébe. A segédfékezői állás a vonatkísérő személyzet kiegészítésére van szervezve s mint ilyen, nélkülözéssel és veszélylyel járó foglalkozást képez, a melylyel arányban állónak kellene lenni az anyagi javadalmazásnak.

A dolog azonban nem így áll. A segédfékezőnek első sorban is nincs semmiféle biztosított helyzete és állása, mert — bár folytonosan rendelkezésére áll az intézetnek — a munka hiányában tétlenül eltöltött napjaiért semmiféle javadalmazásban nem részesül, s így ugyszólván esetszerű véletlentől függ az, vajjon jut-e valami keresethez.

Az emberiség és jogszerűség szempontjából véve ezen nem épen kecsgetető helyzetet, habozás nélkül, a legcsekélyebb elfogultság nélkül őszintén és határozottan ki kell jelentenünk, hogy magunk részéről a mostani állapot megváltoztatását és új alapokra fektetését tartjuk feltétlenül szükségesnek.

Véleményünk szerint ezt a mai minőségében lehetetlen segédfékezői állást végkép el kellene törölni s a helyett az arra való elemből évi fizetéses vonatkísérőket kinevezni — természetesen jóval kisebb számban, mint a mennyi segédfékezőt ma az állomásfőnökök legtöbbször feles számban alkalmaznak s ilyen megoldással egyrészt jobban az intézet kötelékéhez fűzött s a becsületes munkálkodás érzetétől jobban áthatott alkalmazottakat nyerne az intézet, más-

részt pedig megszabadulna a folytonosan békétlenkedő és igazságtalanságokról panaszkodó segédfékezők osztályától.

Hisszük, hogy a felsőbbség a képviselőházban történt interpelláció folytán ismét felszínre került kérdést közmegelegedésre fogja elintézni.

Az új jelzési szabályzat.

Irta: Banovits László.

November 19.

(Folytatás.)

Ezen csoportban már teljesen új dolgokkal találkozunk és pedig elsősorban az ugynevezett „előjelzők“-kel, melyek eddig jelzéseink között nem szerepeltek, s melyeknek ezélja az állomások biztos fedezését előmozdítani, a biztonságot fokozni, a helyhez kötött jelzők második csoportja a „térközjelzők, bejárati jelzők, vágányut jelzők és kijárati jelzők,“ amelyeknek, illetve az általuk szolgáltni kívánt ezélnek megfelelő jelzőket találtunk ugyan már a régi jelzési utasításban is, de nem annyira specificált rendeltetéssel és megjelöléssel; külön csoportként vannak

felsorolva az állandó lassu menet jelzők a vonalon s végül teljesen új dolgot képez a negyedik csoport az ugynevezett „tolatás jelzők.“

A tolatási mozgatási tilalom kifejezésére már eddig is használtak egyes nagyobb rendező állomásokon külön felállított tárcás jelzőket, amelyek tilos állása a vágány csoportra való tolatás, mozdítás tilalmát jelölte, de ezek inkább csak olyan házijelzők voltak, melyek felállítását a helyviszonyok tették szükségessé, azonban általános egyöntetű jelző a tolatási mozdítási tilalom, illetve szabadság megjelölésére, mely kötelező lett volna, eddig nem használtott.

Az új jelzési utasítás ezt kipótolta s gondoskodott arról is, hogy a tolatás mozgatási tilalma egy a jelzések között nem használt s lényegesen megkülömböztethető szinzel közöltessék, a mire feltétlenül szükség is volt, mert ezen tolatás jelzők amugy is csak nagyobb külön felállítási, rendezési vágányokkal bíró pályaudvarokon fognak alkalmaztatni, hol több más jelző is lesz, melyek közül a külön rendezetési jelzőnek élesen ki kell válnia.

Mint már elől is említettük, a kék szin az, melyet ezen ezélra használni fognak.

TÁRCZA.

Szegény embert még az ág is huzza.

Irta: Jászberényi András.

Élt Moszkva mellett egy Kaszmov nevű kicsiny faluban egy Adamoff Péter nevű derék munkásember. Kora reggeltől késő estig folyton dolgozott s ha a veríték, a mit keserves munkája előidézett, drága kövekké vált volna, azóta egész utcasor övé lehetne Moszkvában. Mivel azonban a veritékből soha sem lesz gyémánt, szegény Péter barátunk is megmaradt templom egerének, aki feleségét és hét gyermekét csak a legnagyobb nélkülözések árán tudta eltartani.

Egy vasárnap délután háza előtt üldögélt Adamoff Péter s gyermekeivel játszadozott. Egyszerre a falu végéről csak vágat négy tajtékos fekete ló, nyilsebesen neki a meredekpartu Oka folyónak. A kocsis aki a lovakat hajtotta, úgy látszik kiesett a kocsiból, mert a bakon senki sem ült s a

gyeplük szabadjára voltak eresztve. A lovak örült vágatással rohantak neki a szakadéknak, mint pehely vonszolva maguk után a kocsit. A kint ülő falusiak kétségbeesetten kiabáltak „Segítség! Elragadtak! Meg kell fogni!“, de a világon senki se mozdult.

Mikor a megvadult lovak Adamoff házából körülbelül 50 lépésnyire lehettek, az öreg felugrott helyéről, felkapott egy dongót a földről, kiugrott az utca közepére s egy jól irányzott hajítással istenigazában orron vágta a két első lovat. A lovak a váratlan támadásra hirtelen kitértek jobbra, felborították a kocsit, mely a közepén azonnal ketté törött. Azután a kocsi elejével eszeveszett vágatásban rohantak a falun keresztül.

A felborult hintóhoz azonnal oda futott Adamoff családjával. Egy öregebb katonatisztet és egy fiatal szép asszonyt emeltek ki belőle. A fiatal asszony szólalt meg először, odafordulva Péter felé:

— Jó ember, nagyon köszönjük, amit értünk tett! Nem leszünk érte hálátlanok! Hanem most arra kérem, adjon szegény beteges férjemnek s nekem addig szállást, míg kocsisunkat előhozzák s kocsit, lovat kerithetünk.

A tolatási, mozgatási szabadságot a fehér szín fogja jelezni, amely szín az új szabályzatban általában az akadálytalanságot jelenti.

A tolatási szabadság megjelölésére külön szín alkalmazása nem is lett volna szükséges, mert ha nincs semmi akadálya a tolatásnak, nem is forog fenn semmi ok arra nézve, hogy ez különleges módon jeleztessék

Az akadálytalanságot, a szabadmenetet az új szabályzatban kivétel nélkül mindenütt a fehér szín jelenti, eltérőleg a régi utasításban foglalt azon rendelkezéstől, hogy az állomási védjelzőknél a szabad menet jelzésére zöld világ használandó.

Ezen speciális rendelkezésnek a régi utasításban meg volt a maga értelme, mert a szabad bemenetet mutató védjelző zöld színe egyszersmind az óvatosságra, a menet mérséklésére hívta fel a vonatok személyzetét, míg ennek szüksége az új szabályzatban, az abban felállított rendszernél fogva teljesen elesik.

Elesik pedig az új szabályzat azon rendelkezésénél fogva, amelylyel az előjelzők felállítása lett rendszeresítve.

Ugyanis az új szabályzat szerint: az előjelzőt a hozzátartozó főjelző előtt az illető vonalrészre nézve megállapított fékútnak

Adamoff alázatos hajlongásokkal vezette be házába előkelő vendégeit. Odabent aztán megtudta, hogy a férfi Kazimiroff herceg tüzérezredes, a nő pedig felesége. Sétakocsikázásra indultak s utközben a vonattól megbokrosodtak a lovak.

Időközben előhozták a kocsist is, akit a hercegnő maga vett ápolás alá. — Került kocsi, ló is, mire a hercegnő gazdagon megajándékozva jóltevőjét, felpakolta férjét és kocsisát s elhajtattott.

* * *

Kazimiroff hercegnő ezután gyakran meglátogatta megmentőjét.

Segélyezte őket pénzzel, azonfelül legidősebb fiát Pétert magához fogadta s katonaiskolában neveltette.

A fiatal Adamoff gyakran jött haza feleszes egyenruhában s elragadtatással beszélt nevelő szüleiéről, akik minden jóval elhalmozzák s egész hercegi módon nevelik. Mikor tüzérhadnagygyá kinevezték, a herceg szigoruan megkövetelte, hogy éppen úgy költekezzék, mint a többi mágnás fiuk, sőt még nagyobb pompát fejtetett ki vele

Oroszországban azonban könnyen fordul

megfelelő távolságban kell felállítani oly czéltől, hogy a vonat a hozzátartozó főjelző előtt biztosan megállítható legyen, s az előjelző azt mutatja, hogy a hozzátartozó főjelző „szabadra“, vagy pedig „megállj“-ra van állítva.

(Folyt. köv.)

A közvetlen eleggyel közlekedő tehervonatokról.

Irta: Angyal József m. á. v. hiv.

November 19.

(Folytatás.)

Vegyük végre a harmadik esetet, hogy tudniillik még Zólyomban sem áll annyi közvetlen elegy rendelkezésre, mint amennyivel biztosítani lehetne egy direkt vonat közlekedését. Akkor még mindig rendelkezésre áll Losonez állomás elegye, mely állomásnak helyi és csatlakozó forgalma akkora, hogy az bizonyosan kiállíthatja a megkívánt elegymennyiséget, azonkívül Losonez állomás saját tartalék mozdonyokkal is rendelkezik, ily módon az elegy utalás idejekorán jutván tudomására, azt kellő módon elő is készítheti, úgy, hogy a 341-es itt sem kénytelen 8–10-nél tovább tartózkodni.

a világ! Egy nap rásütötték Kazimiroff hercegre, hogy összeesköví s pár nap múlva összes vagyonát elkobozva, úgy elvitték feleségével együtt Szibériába, mintha sose látták volna szép Oroszországot.

Ezzel vége lett az Adamoffék szerencséjének is!

Szegény paraszt asszony, nem tudott beleszokni, hogy az ő urnak nevelt drága fia nyomoruságot lásson. Pénzt nem tudott neki keresni, hát megpróbálta a szerencsét. Sorsjegyeket vásárolt s járt hűségesen Moszkvába lesni, hogy mikor huzzák már ki a főnyereményt? Szegény Adamoff, váltig mondogatta:

— Ugyan jó asszony, hogy gondolsz már olyat, hogy a te sorsjegyedek kihuzzák. — Félmillió szám van ott rakáson, miért huzzák ki éppen a tiedet!

Bizony szegény Adamoffnak lett igaza. A sorsjegyeket soha sem huzzták ki, a kis vagyonka pedig lassankint eluszott.

* * *

Jó ideje folyt már az ázsiai háboru, a melyben Adamoff Péter is részt vett, mint tüzérvadász. Hűségesen irogatott haza a vad idegenből öreg szüleinek, míg egyszer

De világítsuk meg ezt az esetet is egy példával, tekintsünk egy elemzést, mely ily esetben adandó lenne és az intézkedéseket, melyeket az érdekelt állomásoknak a jelzett esetben tenniök kellene: pl.

A 341-es 4058 vonó 4032 előf. gép r. el. Br. 4716 tit 78 teng. Visz 1 D. s. r. 3 G 2 K sür. int. 5 In 3 mh. sür. jav. Zp. 1 Gh. sür. B 2 id. rak. Bo 8 Gm s. ür. berend Lp 2 id. rak. 3 G. s rak. Lp 9 id. rak Budapest. Vesz Zpről 1 G. 2 Grn. 3 Ikn 1 mh s r. Budapest 8 G sür. int. Ki. 14 G sür. int. Lp. Lp.-ről 8 G 3 Grn 2 Ikn s. r. Budapest 3 s. fékező Zólyom rendelkezésére áll. Az átmenő elegyben 1 rakott fék van 223 tit. súlylyal Követi a 305-ös.

Szmatek, s. k.

Igen természetes, hogy ekkor Zólyom állomás a Losoncz és Losoncz trs. irányu elegyét az összeállítandó kocsisor végére teszi, hogy az előzőkben ismertetett módon esz-közlendő vonategyesítésnél a már Ruttkáról érkező losoncz-i kocikkal együvé kerüljenek. Losoncz állomás pedig tartalék mozdonyával az utalt elegyet kirendezi s így a megérkező 341 esnél egyéb tolatás nem válna szükségessé mint a vonatnál egy cso-

aztán jó ideig nem hallatott magáról semmi hírt.

Szegény édes anya, balsejtelmeiktől gyötörtetve, azt mondta végre férjének, hogy ő holnap be megy Moszkvába. Ott van olyan hivatal, ahol megmondják, hogy van a fia.

Az öreg csak a fejét rázta:

— Ugyan, jó asszony, ne legyél már olyan gyerek! Hogy gondolhatsz olyat, hogy a fiúnak baja lett. Fél millió katona van Ázsiában, csak nem fogja az ellenség abból éppen a mi gyermekünket elpusztítani.

De az asszony azért csak bement.

* * *

Másnap a moszkvai Nikolics-téren, ahol a harcztéren megsebesültek és meghaltak nevei voltak kifüggesztve, egy kopottas ruhába öltözött öreg parasztasszony egyszerre örületes sikolylyal mutat az előtte álló táblára, azután hanyatvágódik a kövezeten.

Az elhalt vitézek szomorú tábláján ott állt első helyen:

„Adamoff Péter tüzérkapitány.“

portban levő losoncz-i kocsi kilökése és ugyancsak egy csoportban levő budapesti elegy felvétele.

Starján állomásnak, tekintettel az ott lényegesen megváltozó lejtviszonyokra, szintén nem lenne egyéb teendője, mint a második esetnél Zólyom állomás részére jelzett módon a felváltó mozdonyt az elegy kiegészítéssel és kalauzkocsival előkészíteni, ami megtörténve, a közvetlen vonat szintén 15—20-nyi tartózkodás után folytathatná utját.

A mai menetrendviszonyok mellett igen természetesen a fentebb vázoltak keresztül vitele lehetetlen, mert pl. Losoncz állomás által bejelentett elegy továbbítása oly sokára történhetne meg, hogy a szállítási határidő betartása ugyyszólván lehetetlenné válna.

Azt hiszem úgy vagyunk ezzel is, mint akármelyik butordarabunkkal, új korában jó, de azért állandóan figyelniünk kell reá, idővel előálló hiányait pótolni, hézagjait betömnünk kell, hogy eredeti rendeltetésének megfelelőhessen, a hasonló irányu teendőkre pedig intézetünk adminisztrációja csakis a központi igazgatást jogosítja fel. A mindenféle rendeletekkel, utasításokkal és határozmányokkal körülvelt és szabályozott működési körrel bíró külszolgálati alkalmazott e téren vajmi keveset tehet!

Ilyen módon egy oly forgalmi viszonyokkal bíró vonalon, minő pl. a budapest-ruttkai vonal, a rendes közlekedésre kijelölt hét tehervonat közül ötöt lehetne legalább is ily módon közlekedtetni, a közbenső állomások részére még mindig két vonat állna rendelkezésre, ami ha arányos időközben történik, azok forgalmi kivánalmait teljesen kiélegetheti.

Végül bátorkodom megjegyezni, hogy a fentebb előadottak csak példaképpen hozattak fel állításaim és feltevéseim illusztrálása céljából.

Bennünket vasutasokat első sorban érdekelhetnek az ilyen kérdések s mint már egy alkalommal fejtegettem is, az ily reformoktól csak jót várhat igen sok alkalmazottja intézetünknek.

(Végo.)

még idejekorán észrevették a tüzet az ajtón kitudoló füst gomolyagból s a visszatérő szolgának a házbeliék segítségével sikerült a tüzet elfojtani, még mielőtt a butorzatban kárt tehetett volna.

Végeredményében ránk nézve főként azért bosszantó ez a sajnálatos esemény, mert az elégett holmik között volt a „Ködben“ című regény közlésre váró kézírata is, amely teljes egészében a pusztító elem martalékává lett.

Ily körülmények között olvasóink legnagyobb sajnálatunkra meg vannak fosztva attól az élvezettől — legalább egyelőre — hogy a pompásan megírt regényben gyönyörködhessenek, a miért is — bár a helyzet rajtunk kívül álló ok miatt állott elő, — ezennel szives elnézésüket kérjük.

A regény érdemes írója különben az elhamvadt részt újból megfogja írni, s majd annak idején könyv alakban lapunk minden előfizetőjének díjtalanul fogja megküldeni.

Mai lapunkban kezdjük meg egyuttal külön mellékletként Szüts Jenőnek, lapunk szerkesztőjének több érdekes elbeszélését könyv alakban közölni, a melynek címe: *Serenade Op 23. és egyéb történetek.*

A kötet befejezése után külön czimlapot fogunk olvasóinknak küldeni, úgy hogy annak idején egy önálló kötet birtokába jutnak olvasóink.

Reméljük, hogy az elbeszélések megfogják nyerni olvasóink tetszését.

* **Nagyielkü adomány.** Gróf Almássy Kálmán, az ismert nevű jótekonny főúr, a vasuti alkalmazottak iránti rokonszenvének dokumentálása czéljából a „Haladás“ szerkesztőségének 100 kor. küldött azzal, hogy ezen összeg a vasuti árvaházi alaphoz csatoltassék. Midőn ezen örvendetes eseményt, mely a felsőbb köröknek az eszme iránti jóleső érdeklődésének adja tanujelét, — olvasóinknak bejelentjük, — egyuttal a nemesszivű adakozónak ezuton mondunk őszinte köszönetet. A „Haladás“ eddigi gyűjtése az árvaházi alap javára jelen adománynyal együtt **905 korona 33 fillért** tesz ki, mely a Borsodmegyei takarékpénztárban gyümölcsözik.

* **Házasság.** Frindt László m. kir. állattenyésztési felügyelő f. hó 15 én vezette ol-

tárhoz Kun Bertalan losonczyi forgalmi főnök szép és nagyműveltségű leányát, *Margitot*. Az esketést a menyasszony nagyatyja Kun Bertalan püspök végezte. Az esküvőt fényes lakoma követte, hol Losoncz város intelligenciájának színe-java megjelent. A szebbnél-szebb felköszöntők közül, különösen ki kell emelnünk azt a beszédet melyet Wagner Sándor polgármester mondott Görgey László üzletvezetőre, ki a násznépet távirattal üdvözölte. Majd az igazi magyar vendégszeretben felülmulhatlan házi gazda javaslatára Görgey László üzletvezetőt táviratilag üdvözölték. Ebéd után az ifju pár Olaszországba utazott, a násznép pedig csak a reggeli órákban oszlott szét, egy igazi magyar-ur lakodalom kellemes emlékeivel.

* **A szatmár—bikszádi vasut** építését még e hó folyamán megkezdik. Az építést egy berlini pénzesoport vállalta el, melynek magyarországi képviselője, Pallós Ármín budapesti építőmérnök a 90,000 korona biztosítékot már le is tette s ezzel az építés biztosítva van. A kisajátítási munkálatokkal már készen vannak s így az építkezés megkezdésének mi sem áll utjában. Ez a vasut levehetővé fogja tenni a nagyterjedelmű avasi erdők kibaszálását, könnyen megközelíthetővé teszi a bikszádi gyógyfürdőt is. Az új vasut állomásai a következők lesznek: Batiz, Gombás, Sárköz, Avastjváros, Vámfalu, Tűzvékony gyógyfürdő és Bikszád. — A jövő tavasz végén már az összes munkálatok befejezést nyernek s az új vasutat június havában a forgalomnak átadhatják.

* **Az államvasutak áruforgalma október havában.** A m. kir. államvasutak és az általuk kezelt helyiérdekű vasutak állomásain a f. év október havában 281,314 kocsirakomány fizető áru adatott fel, ami 1632 kocsival kevesebb, mint a mult év hasonló havában. Az év eleje óta október végéig összesen 2 094,655 kocsirakomány adatott fel vagyis 28,005 kocsival több, mint a mult év hasonló időszakában. A főbb tömegárúk forgalma így alakult: Faneműek 268,378 kocsi (+18,602), szén 241 930 kocsi (—14,860), gabona 199,190 kocsi (—16,706), kövek 134,450 kocsi (+16,157), élő állatok 105,500 kocsi (—177), liszt 6,525 kocsi (+2245), cukorrépa 55,210 kocsi (—18,794) végül darabárúk 503,980 kocsi (+14,717).

* **Az orosháza-szentes-csongrádi h. é. vasut** építési költségeinek fedezésére Békésmegye közgyűlése újabban még 140,000 K hozzá-

járadást szavazott meg törzsrészevények el-
lenében.

* **Arad város lóvasutja.** Arad város tanácsa már régebben elhatározta, hogy az aradi városi lóvasutat az Aradi közúti vaspálya és téglagyár rt.-tól megveszi. E célból a város legutóbbi közgyűlése bizottságot küldött ki, mely a lóvasutat felbecsüli és az átvételi szerződést előkészíti.

* **Vasutmegnyitás.** E hó 9-én ment végbe a Nagybánya és Felsőbánya között kiépített új vasut megnyitása. A megnyitáson Garády miniszteri kiküldött képviselte a kereskedelmi minisztert.

* **A budapest—kecskeméti motoros vasut** befejezéséhez közelg. Már próbakocsik járnak az uttesten és ha valami közbe nem jön, november végén, esetleg december elején már átadják a forgalomnak. A motoros vasuti kocsik két óra alatt — tehát hamarébb, mint az államvasut szegeci ágán közlekedő kocsik — teszik meg Kecskemétről Budapestig az utat. A viteldij a másik ággal egyforma lesz. Az új pályán naponta hat-szor lehet a fővárosba és vissza utazni.

* **Tűz a nyugoti pályaudvaron.** A budapesti nyugoti pályaudvar raktárhelyisége e hó 9-én kigyuladt. A tűz nagy riadalmat okozott, de a tűzoltóságnak csakhamar sikerült azt lokalizálni.

* **Az aradhegyaljai motoros h. é. vasut** engedélyezési tárgyalását november 24-én tartják meg Budapesten, a kereskedelmi minisztériumban. Az új vasut építési költségeinek 10% át a földművelési minisztérium, 30% át a környékbeli érdekelttség és 65% át, elsőbbségi részvények ellenében, egy berlini konzorcium fedezi.

* **Elgázolta a vonat.** Talán sehol sem történik annyi vasuti elgázolás, mint a kassa-oderbergi vasutaknál. Se szeri, se száma a szerencsétlen eseteknek, amelyeknek legnagyobb része azonban az illetők gondatlansága az oka. A múlt hét szombatján is történt elgázolás Szucsányban. Egy törődött öreg asszony, özv. Galló Andrásné igyekezett a faluból a vasuti vágányok tulsó oldalán levő fűrésztelepre, amikor a Kassa felől jövő esti vonat elkapta fejét és lábait összezúzta, aminek következtében a szerencsétlen öreg asszony azonnal meghalt.

* **A kassa-oderbergi vasuton** (üzleti hossz 441,9 km.) a folyó év október havában 259,374 személy és 400,143 tonna áru szállított, a bevételek pedig 1,723,651 koronát tettek, szemben 1,903,297 koronával a múlt év hasonló havában. Az év elejétől október végéig a kassa-oderbergi vasuton

2,423,503 személy és 3,695,521 tonna áru szállított, a bevételek pedig 15,735,744 koronát tettek, szemben 15,517,919 koronával a múlt év hasonló időszakában.

* **Vonatkisiklás.** Eperjesről reggel fél 7 órakor Kassa felé induló vonat mozdonya és ennek folytán postakocsija — Abos állomás előtt kisiklott. Az utasok, kik valami szerencsétlenségtől tartottak, ijedten ugráltak ki a kocsiból. — A vonat két órai késéssel érkezett meg Kassára. Szerencsétlenség nem történt.

FEJTÖRŐ.

— Lapunk olvasóitól szívesen közlünk rejtvényeket. —

Betűrejtvény.

	z z z		
m		sz	&
u	e	ü	
	e e e		

A helyes megfejtők között sorsolást fogunk megejteni s a nyertesnek egy éven át díjtalanul fogjuk küldeni a „Haladást“.

Megfejtési határidő f. évi november hó 24. A helyes megfejtést és a sorsolás eredményét november hó 26-iki számunkban tesszük közzé.

A „Haladás“ 46-ik számában közölt talány helyes megfejtése:

Békétlen népek.

A sorshuzás megejtetvén, nyertes lett:

Simonfi Péter,

kinek czimére a „Haladást“ egy évig díjtalanul fogjuk küldeni.

Szerkesztői üzenetek.

Olvasóinkhoz. E helyütt is szíves elnézésüket kérjük azon rajtunk kívül álló baleset miatt, mely megfosztotta öröket legalább egyelőre a pompás megírott „Ködben“ című regény olvasásától. Az érdekes szerzőnek különben ígéretét bírjuk, hogy *újából* megírja regényét, illetve az elhamvadt részt s majd annak idején önálló kötetben fogja olvasóinknak megküldeni.

G. R. A jövő héten elintézzük. Addig szíves türelmét kérjük.

Iván balesete. Talán na törünk engedi, majd alkalmadtán felhasználjuk.

Zs. A. Az intézkedést várjuk.

K. B. Folyamodjék az igazgatósághoz rendes szolgálati uton.

Több levélre jövő számunkban válaszolunk.

Kiadótulajdonos: Zsivkovics Antal

Fékkísérletek a miskolezi üzletvezetőség területén.

November 19.

A német vasutegylet, melynek a német-országi vasutakon kívül a holland, belga, román, ausztriai, magyarországi és részben, a francia vasutak is tagjai, az a célja, hogy a személy- és áruforgalmat Közép-Európában minden akadály nélkül lebonyolítsa, mintha az összes vonalak egyetlen vasúttársaságé volnának. Ezen akadálytalan lebonyolításhoz a járművek egyformasága, egyöntetősége a legfőbb feltétel.

Már évtizedek óta aktuális a fékkérdés. Ugy, ahogy a személyvonatoknál már megoldást is nyert. Elfogadtatott a Westinghouse gyorsfék, de természetesen nem kötelezőleg, miért is a más fék társaság a „Hardy“ sem mondott le minden reményről és fékszerkezetét önműködővé és tökéletessé tenni igyekezett és e téren igen jó eredményeket ért el, amennyiben sikerült szerkezetét oly megbízhatóvá tenni, hogy bátran elfogadhatja a versenyt a Westinghouse szerkezetével. A német vasutegylet tagjai is két táborba oszlottak. Az átmenő kocsinak most már két fékszerkezettel kellett ellátva lenni, hogy akadálytalanul közlekedhessen.

A versengés a két féktársaság között állandóan meg van, az eddigi kísérletek hol az egyik, hol a másik társaság javára dőltek el.

Most, midőn a német vasutegylet a tehervonatok sebességének és biztonságának növelését tűzte ki feladatául, ismét szóba került a folytatólagos fék alkalmazása és pedig a tehervonatoknál. Mindkét társaság verseng a palmaért. A német vasutegylet kiküldöttel, úgy a Hardy, mint a Westinghouse fékkísérleteit ellenőrizték. A Hardy féktársaság próbái az osztrák vasutakon (K. K. St. B.) vonalain sikon és lejtőn, a Westinghouse féktársaság próbái a m. kir. államvasutaknál szintén sikon és lejtőn hajtattak végre. Természetesen azért választattak épen ezek a vasutak a próbák színhelyéül, mert a két versengő féktársaság ezen a két vasuton van legjobban elterjedve.

Üzletvezetőségünk területén a magy. kir. államvasutakra eső próbák érdekesebbje a lejtőn való fékezési próba tartatott meg, a sikon tartott próba színhelye a Budapest—Ceglédi vonal volt.

A mértékadó próbát megelőzőleg (mely f. évi november hó 12-én tartatott) három ízben házi kísérletek is tartattak, melynek eredményéről azonban nem számolunk be, miután azok hivatalosaknak nem tekinthetők.

A mértékadó próbák lefolyásáról és eredményeiről a következőkben számolunk be:

A német vasutegylet küldöttsége a nov. hó 12-iki 302 sz. gyorsvonattal utazott Buda-

pestről Zólyomba, honnan tovább különvonaton jutott Körmöcbányára.

Körmöcbányáról Zólyomig volt a fékezési próba-vonat bevezetve, mint olyan pályán, ahol 26 km hosszú 16‰-os állandó esés van, amely a próba céljaira kitünően megfelelt.

A német vasutegylet fékvizsgáló bizottságának elnöke: Staby a Pfalzi vasutak igazgatósági tanácsosa volt. A bizottság tagjai a következők voltak:

A berlini igazgatóság részéről: Rimroff építészeti főtanácsos,

a casseli igazgatóság részéről: Mayer építészeti titkos tanácsos,

a bajor államvasutak részéről: Weisz kormány igazgató és Zehnder gépészeti főfelügyelő,

a szász államvasutak részéről: Klin építészeti főtanácsos,

a csász. és kir. vasutminiszterium részéről: von Statzer osztálytanácsos, Burger és Zimmetti főmérnökök,

az osztrák-magyar államvasut társaság részéről: Gerstner kormány tanácsos és Kortschak gépészeti főbiztos,

a német vasutegylet részéről: Meyer műszaki titkár Berlinből és

a magyar államvasutak részéről: Szlabey főfelügyelő és Streer főmérnök.

A kiküldötteket a máv. miskolezi üzletvezetősége részéről Görgey László üzletvezető és Fürész Sándor felügyelő, a forgalmi főnökség részéről: Kun Bertalan főellenőr fogadta és kísérte a próbák alkalmával. A kísérleteknél 11 igazgatósági és 2 üzletvezetőségi mérnök és egy forgalmi főnökségi ellenőr működött közre.

A próba tehervonat 26 személy és 25 teherkocsiból állott. A teherkocsik üresek voltak, s a rakott kocsikat, mint nehezebb kocsik a személykocsik képviselték. A vonat hossza 660 méter volt. Megjegyezzük, hogy a fékek közül annyi volt működésre állítva, hogy az elegynek 24 százaléka volt fékezve. A mozdony szerkocsija ezen számításon kívül szintén fékezve volt.

Körmöcbányától Garamberzenczéig 9 megállási kísérlet és két állandó fékezési kísérlet volt. A megállási kísérletek eredménye a czikkünk végén levő táblázatból látható.

A személykocsik két legutolsója kísérleti kocsik voltak. A legutolsóban Digeon-féle szerkezet regisztrálta a sebességeket, az utolsó előttiben pedig Kaptain-féle szerkezet jegyezte a fék adatokat. Az állandó sebességre való fékezés kifogástalanul sikerült.

A kísérletek végeredményeképen megjegyezzük, hogy a Westinghouse gyorsféknek alkalmazása a tehervonatoknál igen is lehetséges; biztos és a kézfékekkel való fékezéssel szemben a fékezők napi bérének megtaka-

ritása mellett, ugyanazon fékszálalék alkalmasításával, 30%-kal rövidebb fékutat mutat fel, a mi a forgalom biztonságát nagyban növelné.

S hogy eddig a fékezési próbák tehervo-

natoknál folytatólagos fékkel nem sikerültek, annak oka abban rejlik, hogy eddig rendszeren 50%-nál nagyobb fékszálalékot alkalmaztak, s ennek következtében a vonatok szétszakadtak.

Esés	Fékszálalék	Fékezés módja	Sebesség	Fék idő másodpercz	Tényleges		Hány másodpercz múlva kezdett az utolsó kocsi fékezni	Idő	Sinek	Jegyzet
					fékút					
16 ⁰ / ₀₀	24 ⁰ / ₀	gyorsf.	34	38	210	175	6	H a v a s	Kissó esőzés	Rendes
"	"		23	27	120	60	7			"
"	"		43	51	380	260	7			2 ingadozás
"	"	üzem	33	46	286	200	6			Nyugodt
"	"		33	40	240	160	8			Kis rántás a mozdonyon
"	"		26	32	147	90	8			Nyugodt
"	"	gyorsfők	43	52	390	250	6			"
"	"		52	76	658	400	6			Kis ingadozás
"	"		37	17	75	75	7			Csendes

HETI KRÓNKA.

Kongott a vészharang, volt nagy lötés-futás,
Rohant a tűzörség, lángban a „Haladás”!!
Száz tömlő s szivattyu a sok vizet onija,
Pár percz s a nagy tüzet mindjárt el is oltja.
Nem lenne a kár nagy értékben, emberben,
Csak legdrágább kincsünk egett el a: „Ködben”!

Eljött a hideg tél, künn a vihar bömböl,
Ki tétre teheti, sertést öl és pörköl.
Jó a hurka, kolbász, friss zsirzó, tepertő,
Csak a vasutasnak nem ad a Teremtő!
Mert hát a jutalék, mit várt oly erősen,
Minuszszal záródott, befagyott a ködben.

Viharos a „T. HÁZ”, dühöng a baloldal,
A jobb melán hallgat, állja mint a kőfal.
Nem kell már tűzörség, kétéves szolgálát,
Többet ér ma ennél az új házszabályzat.
Zoltán, Géza, Olay, Papp, Rakovszky, Nessi,
Haza beszél és az új választást lesi!

Boroszlóban van egy Jokli nevű majom,
Mevakult, de gyorsan segített a bajon
Egy híres szemorvos. Most már Jokli jól lát,
Csinos áandy-cvikker disziti az orrát.
Híres lett Boroszló, azzá tette Jokli:
Hány majmot disziti itt náhunk a monokli!!

Nines már csodagyerek, elhagyták az apát...
Letették a lantot s felvették a kapát.

Most tehát dolgoznak. Kolozsvárt Irentruh,
Passe-partout Miskolcra rájja a bonfi bú.
Hogy már nem vasutas. Turidu mennydörög...
Keserveben versel apjok a vén Görög.

Mondták, a közelben lesz rendszer-változás,
Állásokért folyt már a harc és birkózás.
Végét vártuk, de most az Újság azt bírli,
Nem telik arra pénz, meg marad a régi.
Aki most lemaradt, dühös, mint a bika.

Szelid lesz, ha megjön az új — **pragmatika.**

Görög.

HIREK.

Tűz a szerkesztőségben.

November 19.

Könnyen végzetessé válható s végeredményében eléggé bosszantó eseményről kell olvasóinknak beszámolni.

E hó 16-án délután lapunk egyik barátja által gondatlanul eldobott égő szivar a „Haladás” szerkesztőségében tüzet okozott, a mely a lapnak számos irományát, köztük igen sok közlésre váró kéziratot elemésztt, mire a szerkesztőségi szolgáló — ki a postán járt — az irodába visszaérkezett. Szerenese a könnyen komolyabb kimenetelű veszedelmé válható szerencsétlenségben az, hogy

És kaczerán nevetett hozzá, miatlatt ujjával megfenyegette a fiatal művészt.

— Most már nincs kitérés, mormogta fogai között. Nos, hát jertünk.

Kissé felbosszantotta az angolszászba oltott franczia kisasszony szemtelen inceselkedése s bosszúságában nem is köszönt neki, csak ott hagyta a faképnél. Nekiindult a fényes márványlépcsőnek. Lépett egyet, kettőt. Aztán visszahézt, hogy nem látja-e valaki. Senki.

Benyult a zsebébe és elővett egy megsárgult, ócska arezképet. Elnézte azt a gömbölyű arczu gyermek-leányt sokáig, mintha tanácsot akart volna tőle kérni. De a fiatal művész nem fordult vissza az ajtóból . . .

A pazar fényű, keletiesen berendezett boudoir-ban aztán egyszerre megváltozott a fiatal művész. A bájos signorina kedveskedése, az a vakító fény, pompa, mely körülvette, sokkal felemelőbb benyomást gyakorolt rá mint szegényes művész szobájának összevissza rendezettségére.

— Ön olyan hallgatag . . .

— Oh, hogyan, mikor olyan jó itt lenni, hogy szinte elfeledte az ember a beszédét is. Csak nézni, látni kell.

A signorina a művész keze után nyult és megszorította.

— Rajta áll, hogy ezentul gyakorta együtt lehessünk. Ön majd betanítja nekem a számaimat s a hangversenyeken kíséрни fog. Nos? . . .

A művész az olasz nő szemében felejtette tekintetét, de nem jött szó ajkára, hogy feleljen.

— Különben semmi alku. Én így akarom, mert . . .

SERENADE OP. 23.

Ugy öt óra felé járhatott az idő, mikor a fiatal művész, elegánsan kiöltözködve, megállott a fantasztikus stílusban épült „Excelsior“ pavillon előtt és pár pillanatig habozva szemlélte a szökőkút kiugró vizsugarát, melyen éppen megakadt tekintete. Egy pajkos szélroham arcába csapott néhány gyönyező vízcseppet s ez felrázta abból a különös zsibbadtságból, melyet az izgatott féltékenység szokott szülni. Belépett a boltíves kapun s néhány tétovázó lépést tett a folyosó mozaik-kövezetén. Akkor hirtelen megállott. Mintha mást gondolt volna.

— Ej, talán jobb volna visszatérni. Most még nem késő.

A kapuhoz sietett s óvatosan kinézett. A lawn-tennis társaság éppen arrafelé tartott. Erre nem mehet. Talán a hátulsó kapun. Ebben a pillanatban nagy robajjal futott le a lépcsőkön egy nő s széles jó kedvében valami skót dalt dudorászott, meglehetős hamisan, de nem érzéstelenül.

— Hopp, pardonnez moi, maestro. Hát ön az? Csak siessen, siessen, a madamoiselle már nagyon türelmetlen. Nehezen várja. Pompásan néz ki; a rózsaszín pongyoláját vette fel . . . No, no, Honysoit . . .

Magyar királyi államvasutak
üzletvezetősége Debreczenben.
25753. szám.1904.

Pályázati hirdetemény.

A magyar kir. államvasutak debreczeni üzletvezetősége nyilvános pályázatot hirdet a vonalain 1905. évben szükséges pályafentartási fák, deszkák és pallók szállítása iránt. Az egész évi szükséglet

- 130 m³ jegenyefenyődeszka.
- 102 m³ szemétszetlen jegenye fenyődeszka.
- 55 drb emelőfa.
- 265 m³ faragott vagy vágott jegenye fenyőfa.
- 360 m³ faragott vagy vágott tölgyfa.
- 4500 m metszett tölgyfa lécz.
- 20000 m metszett fenyőfa lécz.
- 1400 drb kerítés oszlop tölgyfából.
- 132 m³ jegenyefenyő palló.
- 87 m³ tölgyfa palló.
- 15 m³ tölgy szálfá.
- 30 m³ fenyő szálfá.

Fentebbi faemlék 1905. februártól kezdve 1905. évi május végeig feltétlenül beszállítandók. A debreczeni üzletvezetőség fentartja magának azon jogot, hogy a fentebb közölt mennyiségnél 40%kal többet is megrendelhesen.

Pályázati feltétel k alapján szerkesztendő ajánlatok legkésőbb 1904. évi december 1. napjának déli 12 órájáig nyújtandók be a debreczeni üzletvezetőség I. általános osztályánál, a bántapénzek pedig, mely a megajánlt érték 50/0-ból áll 1904. évi november hó 30-ik napjának déli 12 óráig teendő le a debreczeni üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál.

A pályázati részletes feltételek méretjegyzék minden üzletvezetőségnél és kereskedelmi- és iparkamaránál megtekinthető, a debreczeni üzletvezetőség kívánatra díjtalanul megküldi.

A szállítónál Hitelezők a 122291/96 sz. általános anyagszállítási, valamint a pályafentartási fák szállítására vonatkozó 143889/96. sz. különleges szállítási feltételek határozmányai Ezen feltételek minden egyes üzletvezetőségnél megtekinthetők, a budapesti nyomtatványtárnál (Andrássy-ut 73/75 sz. a.) készpénz fizetés ellenében, előbbi 50, utóbbi 30 fillérért megszerzhetők.

Elkésve adott, táviratilag tett és pót-ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Kelt Debreczen, 1904. október 30-án.

A m. kir. államvasutak
Üzletvezetősége Debreczenben.
(Utánnnyomás nem díjaztatik.)

M. kir. államvasutak Igazgatóság
195396,904. szám.

Hirdetemény.

Bosznia-adriai vasuti kötelék.

(Díjszabási pótlékok kiadása.)

A fentnevezett köteléki forgalomban 1903. évi január hó 1-től érvényes díjszabások II. rész 1. és 2. füzetéhez 1905. évi január hó 1-től való érvénnyel az I—II. sz. pótlékok lépnek hatályba.

Ezen pótlékok, melyek a határozmányok és a függeléki kedvezmények módosítását és kiegészítését tartalmazzák, a részes vasutak igazgatóságainál már legközelebb megszerezhetők lesznek.

Budapest, 1904. november 4-én.

A m. kir. államvasutak igazgatósága
a részes vasutak nevében is.
(Utánnnyomás nem díjaztatik.)

Külön töltve a Budapesti
Országos Casino és
Park Club
részére

LITTKE J.
es. és k. udv. szállító
Pécs és Budapest,
Szép-utca 3-ik szám.

Gazdák figyelmébe!

Manhattan nélkül.

Manhattan porral.

Aki sertéseit gyorsabban akarja felhizlaltani, aki tehenitől és kecskétől több és jobbminőségű tejet akar, aki erős igavonó barmokat és tüzes lovakat akar, egyszóval aki jövedelmezőbb állattenyésztést akar, az használjon

MANHATTAN

tápport. Használatának költsége igen csekély és dusan megtérül. 100 klg. 50 kor., 50 klg. 26 kor. Egy 5 kilós próbaküldeményt 5 kor.-ért küldünk postán és bérmentve utánnvétellel, hogy a legkisebb gazda is meggyőződhesen a Manhattan por bámulatos hatásáról. Központi főraktár: Manhattan Electropor Vállalat Budapest, VIII., Aggteleki-utca 15.

Utánzásoktól óvakodjunk!

Csak azon készítmények valódiak, melyek az itt látható védjeggyel vannak ellátva.

Karánsebesi RÁCZ JENŐ

„Arany szarvas“-hoz címzett gyógyszer-tárában

MISKOLCZON

kaparók 15 év óta közkeveltségnek örvendő alant elősorolt saját készítményei:

1. **Iris virágarczenőcs.** Számos hölgy áldja jó hatását — szeplő-puhaságot ad, teljesen ártalmatlan szer, az arczot a reddktől késő korig megóvja, egy tégely 1 kor. Hozzá **Iris balzsam szappan**, 1 db. ára 70 fill. Hozzá **Venus arczpor**, fehér, rozsa és krém színekben, 1 kis doboz 90 fill., nagy 1 kor. 60 fill.

2. **Pyrethro Salicyl szájessentia** néhány cseppel egyszeri száj-kiölelés, a fogak romlását gátolja és a fogínyt erősíti. — 1 kis üveg 70 fillér. — 1 nagy üveg ára 1 korona 20 fillér.

Hozzá **Pyrethro** növény fogpor, mely a fogakat desinfectálja és fehérré takarítja. — Oly esetekben, hol ezen szájszeremet nem használták és fogfájás van, ajánlatk a **Limóné jó hatású (Pyrethro) svecizi fog-csepp**, 1 üveg ára 50 fillér.

Ho. galomban van és kozmepoléggedéssel használják a

Lábizzadáás ellen Salicyl Dermassant port. 1 doboz ára 1 korona.

Szőrvesztőnek Depilatoriumot. 1 üveg 1 korona.

Rüh (C-úhatka ellen) Naphtol kenőcs. 1 kis tégely 1 korona, — nagy 3 korona.

Köszvény ellen I—II. számú Tengeri köszvény olaj, 1 üveg ára 1 K.

Ugy az elősorolt, mint egyéb készítményeimbe utasítás mellékelve van; kívánatra részletes árjegyzék utasításokkal megküldetk. **Csak azon készítmények valódiak, melyek fenti védjeggyel vannak ellátva.** A drága külföldi hasonmásokat, úgy mennyi-ségek, mint minőségileg és olcsóságukkal föltűnnyák; úgy, hogy általában házi szerek gyáránt legjobban alkalmazhatók.

Főraktár: Budapesten **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszer-tára, Király-utca 12. szám.

Üzelszeriység kedvéért 2 koronán aluli megrendeléseknél kérérik a szer árán kívül postai portóköltésegek fedezésére még 60 fillért a megrendeléssel egyidejűleg bekiüldeni.

Kisebb rendeléseknél pénz előre beküldéssel jutányosabban jön.